

Szegedi Szabadtéri Játékok 1960

VASZY VIKTOR

Hunyadi Mátyás:
IVÁNKA IRÉN

Hírnök:
BÉTI JÓZSEF

Rozgonyi:
SEBESTYÉN SÁNDOR

HUNYADI LÁSZLÓ

Erkel Ferenc operájának felújítása a szabadtéri színpadon

A színházi előadások kritikáit általában a bemutatott darab tartalmi értékelésével szokták kezdeni. A Hunyadi László szabadtéri előadásáról szólva, azt hiszem, nyugodtan eltekinthetünk ettől. Nemcsak azért, mert az opera tartalma és mondanivalója, beleértve a zenét is, szerencsére eléggé ismert, egyik leghíresebb részlete szinte népdalszerűen elterjedt, hanem azért is, mert a mű mostani előadása még a szegedi szabadtéri színpad rövid történetében sem »igazi« bemutatónak látszik kedden este. A rendezés lényegében és helyesen a tavalyi előadás sikeres megoldásaihoz ragaszkodott, kitűnő énekeseket a tavalyi bemutatón hallottuk. Az opera értékeléséről tehát elég röviden annyit mondunk, hogy Erkel első nagy-szabású és sikeres operája a mai nézőnek is képes újat és megrázót mondani a kor-ról, amelyet helyesen ábrázol, s képes máig ható érvénnyel beszélni a forradalmi hazafiságról, amelyet már az első, 1844-es előadás nézői is felismertek és kel-lőképpen méltányoltak.

De ha »csak« felújítás is a Hunyadi László idej szabadtéri bemutatása, az előadás — fírsességét, hatásos-ságát, magával ragadó erejét az egész est forró lég-körét tekintve — bátran fel-ér egy kitűnő bemutatóval. Ez elsősorban Mikó And-rás monumentális hatású rendezésének és Vaszy Viktor bravúros vezényle-sének köszönhető. Mikó And-rás kitűnően felhasználta a hatalmas szabadtéri színpad minden különleges adottsá-gát és lehetőségeit a látvá-nyos megjelenítésre, ugyan-akkor azonban azzal is törő-dött, hogy ez a monumentá-lis látványosság egy pillá-natra se váljék öncélú ha-tásvadászattá. Ebből a szem-pontból talán a legtanulá-ságosabb a második felvonás nagy fináléjának rendezői megoldása. Kétségtelenül: ez a részlet az opera leglátvá-nyosabb jelenete. A rendezés itt a maximumig fokozta és fesztette a lehetőségeket, de nem lépte túl azt a határt, ahol a látványosság, a szí-nes színpadkép már nem a műért van, hanem csak szí-nes és üres önmagáért. A nagy finálé, ezért, ahogy láttuk, nemcsak egyszerűen látványos, — nagyon drámai is. Nehéz lenne röviden és szabatosan megmondani, tu-lajdonképpen miért, bizo-nyos azonban, hogy a közel-gő tragédia is benne érző-dik ebben a ragyogóan meg-komponált színpadképben.

A rendezés nagy fel-adata volt a nagyszámú sta-tisztéria mozgatásának mű-

vészi megoldása is. A tavalyi bemutatón még éreztünk a statiszták mozgásában vala-mi merev nehézségeket. A keddi előadásban ennek nyo-ma sem látszott, s anélkül, hogy nagy szavakat akar-nánk használni, azt hisszük, az előadás lényegében el-érte azt, amit ezzel kop-csolatlan színpadon egyálta-lán produkálni lehet.

Vaszy Viktor magával-ragadó, lendületes zenei ve-zetése határozottan fogta össze a zenekart, a nagylét-számú kórus és a szólóéne-kesek munkáját. Rendkívüli precizitás, gondosság a rész-letekben, párosulva az ér-zelemgazdagsággal és a zene nagy mondanivalójának ki-fejezésére irányuló törekvés-sel: talán ez jellemzi leg-jobbban Vaszy Viktor vezény-lését. Ebből a szempontból a ragyogó egészről külön ki kell emelnünk az opera ha-tásos és népszerű nyitányá-nak bravúros előadását.

A szereplők teljesítményé-re mindenekelőtt az jellem-ző, hogy nemcsak mint éne-kesek, hanem mint színé-szek is kiválóan nyújtottak. Groteszk és furcsa túlzással: annyira, hogy az előadás pusztán prózai bemutatóként is kitűnően megállta volna a helyét. V. László például Szabó Miklós alakításában valóságos életrekel, olyan szemléletesen ábrázolta a kitűnő művész a szerencsét-len király bizonytalankodó, könnyen befolyásolható, féle-lemmel teli alakját. Cillei Ulrik szerepét Horváth József énekelte, határozot-tan és nagy biztonsággal, s kitűnő baritonja a szöveg minden szépségét kifejezte. Az opera egyik leghatásos-sabb szerepe kétségtelenül Szilágyi Erzsébeté. Ebben nyújtotta az előadás talán legnagyobb alakítását Ta-kács Paula. Ragyogóan szép hangja, amely a szerep nehézségeit briliáns könnyedséggel és imponáló virtuozitással győzte le, va-lamint elmélyült emberábrá-zolása méltán aratott hatal-mas sikert. Hunyadi László szerepében Simándy Jó-zsefet hallottuk. Ezúttal el-sősorban hangjának szépsé-gében és kifejező erejében gyönyörködtünk: alakítása néhol járadtnak látszott. Meglepetés volt Ivánka Irén Mátyása. Bátran mond-hatunk nagyot: ilyennek, ilyen nyílnak, kedvesnek, értelmesnek és élénknek képzeljük a fiatal Mátyást, amilyennek ő bemutatta. Robosztus megjelenésével, robosztus hangjával Fodor János eleven, élő alakká formálta Gara nádor figurá-ját. Az elmúlt századok tör-ténelmi levegőjét hozta a színpadra, s míg hallgattuk, folyton az járt az eszünk-ben, valóban nem lehetett könnyű ilyen hatalmas egyé-

niségeket kormányozni és bonyolult cselszövésekben eligazodni. Leánya, Mária szerepében Orosz Júlia énekelte. Kifejező, kultúrált hangjával nemcsak a boldog, reménykedő szerelmeit, a szenvedő mátká alakját is plasztikusan, nagy meggyő-ző erővel jelenítette meg. Roz-gonyi szerepét Sebestyén Sándor kitűnően énekelte.

A végig kiemelkedő st-kerrel szereplő kórus szép munkája a karigazgató Vá-rady Zoltán érdeme. A méltóságteljes és mégis könnyed palotást Brada Rezső tervezte. A monumen-tális díszleteknek és a ki-fejező jelmezeknek — Vár-ga Mátyás és Márk Ti-vadar munkája — egyaránt elsőrendű része volt abban, hogy a Hunyadi László idej első szabadtéri előadása emlékezetes, forró sikerű színházi estvé válhatott.

O. L.

Akikről a kritikus sohasem szól...

Színházi segédügyelők munkájáról aligha szokott megjelenni nyomdafestéket látott méltatás. A Szegedi Szabadtéri Játékok segéd-ügyelőiről pedig még úgyse, hiszen az óriási színpad és nézőtér »legeldugottabb« munkái közé tartoznak ők, de úgy, hogy minden pillá-natban az ügyelők »kezére essenek«. Sokuk közül há-rom segédügyelőre esett most az ismerkedés, s meg-hozza szegediekre, és nem is igazi színházi emberekre. Civilben ugyanis mindegyik más: Keszthelyi Béla me-gyei gyógyszerész szakfel-ügyelő, a testvére, Keszthe-lyi Gábor, a szegedi KÖ-JÁLL biológusa, a harmadik pedig: Jáki Ágnes negyed-éves orvostanhallgató.

A Keszthelyi-testvérek már tavaly is segédügyelők voltak a Hunyadi László-ban és a János vitéz-ben, s »repertoárjuk« az idén a Csinom Palkó-val bővült. Jáki Ágnes viszont kezdő a szakmában, de olyan ügy-buzgalommal, mintha aszín-ház világában született vol-na. Mi tagadás, ösztönözta a kíváncsiság megtudni, hogy háromjukat például mi von-zotta a színpadhoz, amely számukra kenyérkeresetnek kevés — de nincsenek is rászorulva — munkának, egyszerűetnek és tanulá-snak viszont igen megtisz-telő.

Először is mindhármán nagy rajongói a Szegedi Szabadtéri Játékoknak, mert városuk kulturális fény-pontját látják benne. Ami pedig ezt a rajongást szülte: kulturáltságuk. A könyv, a

zene, a színpadművészet, s a segédügyelők nélkül nem lehetne előadás.

Ok a láthatatlan mozgató rugói a színpadi cselek-mény egy részének. S az óriási nézőtér leghatós so-rában, ahol a főrendező, mint »egyszerű« néző ül, vagy áll, minden mozdula-tukat leolvassa a színpadról, hogy jó-e, vagy sem. Sose lépnek ki pedig a színpadra, a kulisszák mögé viszont oda-lát a főrendező. — Hát, ez »hogyan« lehetséges?

— Tessék megkérdezni tő-le — mondta a három se-lékszereplő, akik nélkül és segédügyelő.

L. F.

Munkában a szovjet balettegyüttes első szegedi vendégművészei

A Moszkvai Sztanyiszlav-szkij és Nyemirovics-Dan-csenko Opera- és Balettszín-ház képviselői egymásután érkeznek Szegedre. J. L. Markovics scenikus és A. F. Lusin díszlettervező után Szegedre érkezett A. Sz. Lejbman igazgatóhe-lyettes és A. P. Mihaj-lovics főszínpadmester, s munkájukat azonnal meg-kezdtek. V. A. Edelman karmestert — aki a Szegedi Szabadtéri Játékok zeneka-rát vezényli a Jeanne d'Arc előadásán — ma várják Szegedre, mivel tegnap este meg kellett érkeznie hazánkba.

Lejbman igazgatóhelyettes örömmel látta, hogy a já-tékok nézőtere mögötti tér-ségben serény munkával ké-szülnek a Jeanne d'Arc dísz-lelei. Tegnap délelőtt már a hatalmas méretű háttér-festették, a mélyszürke-fe-

kete színekkel árnyalt dísz-letelemet. A munkálatok már annyira előrehaladtak, hogy augusztus 1-én, vagy 2-án már díszletfelállítási próbát tartanak, s ugyanezekben a napokban érkezik hazánkba a szovjet balettegyüttes is, augusztus 3-án pedig már Szegeden tartózkodnak, és aznap már színpadra is lép-nek próbát tartani.

Játéknaptár:

HUNYADI LÁSZLÓ:

A július 23-ra tervezett Hunyadi László előadást ma este tartják még. A vidéki-ektől visszaváltott jegyekből még tud biztosítani a szer-vező iroda szegedieknek.

A Hunyadi Lászlót még egyszer, július 30-án mutat-ják be az idej játékévn.

Erkel Ferenc:

Hunyadi László

Opera 3 felvonásban, 8 képben.
Szövegét írta: Egressy Béni.
Vezényel: Vaszy Viktor érdemes művész.
Rendezte: Mikó András.

V. László magyar király	Szabó Miklós Liszt-díjas
Cillei Ulrik	Horváth József
Hunyadi László	Simándy József Kossuth-díjas
Hunyadi Mátyás	Ivánka Irén
Gara, Magyarország nádora	Fodor János Kossuth-díjas, érdemes művész
Mária, a leánya	Orosz Júlia Kossuth-díjas, kiváló művész
Szilágyi Erzsébet	Takács Paula Kossuth-díjas, érdemes művész
Rozgonyi	Sebestyén Sándor
Hírnök	Béti József

Színhely: I. felvonás Nándorfehérvár várában,
II. felvonás Temesvározt, III. felvonás Budán.
Idő: 1456.

Közreműködik a Szegedi Szabadtéri Játékok
ének-, zene- és tánckara.
Karigazgató: Várady Zoltán.

A koreográfiát tervezte: Brada Rezső.
Betanította: Eck Imre.

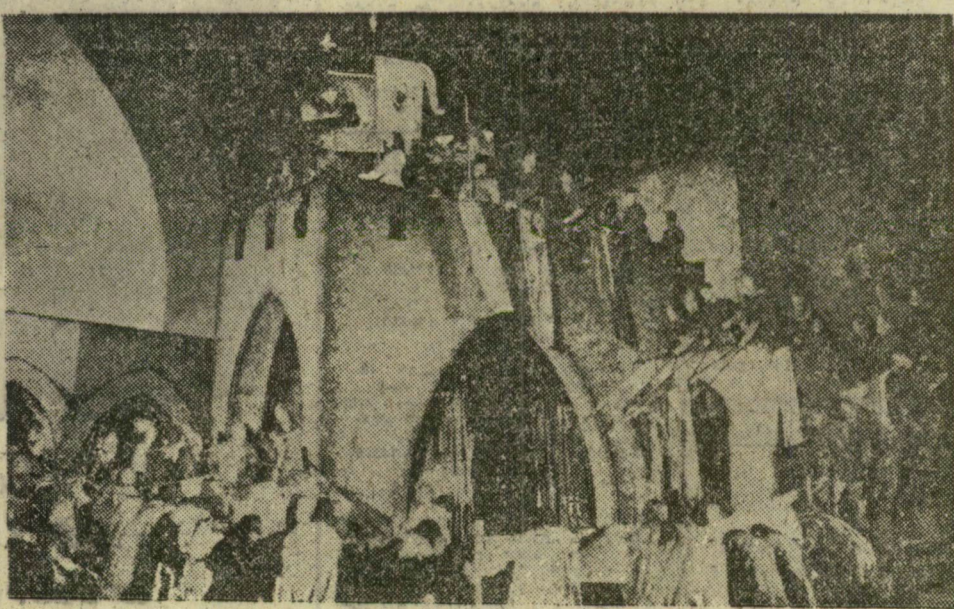
Díszlettervező: Varga Mátyás Kossuth-díjas,
érdemes művész.

Jelmeztervező: Márk Tivadar Kossuth-díjas.
A rendező asszisztense: Kertész Gyula.

AZ ELŐADÁS KEZDETE: 8 ÓRA

Rozgonyi, V. László magyar király és Hunyadi László jelenete. Balról jobbra: Sebestyén Sándor, Szabó Miklós és Simándy József.

Meghalt a cselszövő... (az I. felvonás záróképe)

(Sztáris felv.)